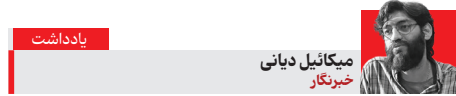

رؤیا فروشی و آدرس غلط ممنوع!

میکائیل دینی
خبرنگار

در چند ماه گذشته و خصوصاً در چند روز اخیر پیشامذاکرات عده‌ای سفیدشو با طرح مدل‌هایی از تفاهم که با واقعیت رخ داده نیز متفاوت است؛ سعی در نشان دادن یک رؤیای زیبا در پستاتواف داشته‌اند و شاید پیش از هر خروجی‌ای باید جلوی ایجاد توهمات غیرواقعی را گرفت؛ خصوصاً اینکه حالایک روز پس از دور اول مذاکرات یک تصویر سازنده و محترمانه را می‌سازند. یکی از گزاره‌هایی که در فضای تحلیلی از سوی این جریان رؤیافروش عرضه شده این است که «نتیجه گفت‌وگوی ژاپن و آمریکا توسعه بزرگ ژاپن بدون کاسته شدن از استقلال این کشور» و یا «تفاهم آلمان و آمریکا بر سر پایان دادن به نیروگاه‌های هسته‌ای» آینده‌ای درخشان برای این دو کشور به وجود آورده است و آن‌ها حتی نسبت به تکرار آنچه نتایج در جلسه با ترامپ گفت پرهیز دارند؛ همان‌جا که قصاب مردم منطقه به صراحت مدل لیبی را برای ایران در پسمالذکرو بیان می‌کند. پیش از خروجی مذاکرات غیروستقیم حاضر، خوب است که نسبت به آنچه در مدل‌های گفته شده افتاد نگاه واقعبینانه‌ای داشته باشیم.

برای درک واقعیت پاسخ به چند سؤال می‌تواند برای اذهان ایرانیان گره‌گشا باشد؛ به عنوان اولین سؤال می‌توان پرسید «مذاکره آمریکا با ژاپن از چه ایستگاهی شروع شد؟» و در پاسخ استادان روابط بین الملل می‌گویند «از سقوط بمب‌های اتمی آمریکا بر سر مردم هیروشیما و ناگازاکی و قتل عام بیش از ۲۰۰ هزار ژاپنی در یک لحظه، کشتاری که ژاپنی‌ها حالا بعد از چند دهه هم حاضر نیستند در مورد آن صحبت کنند و جسارتی به آمریکای متجاوز داشته باشند!» سؤال دوم این است که «خب بعد از آن بمباران هسته‌ای مذاکره شروع شد؟» و پاسخ را این‌گونه می‌دهند که «خیر!» آمریکا ابتدا قانون اساسی ژاپن را به نفع منافع خود تغییر داد، سپس در دوران جنگ سرد با انعقاد تفاهم‌نامه‌های امنیتی، بخش زیادی از ظرفیت‌های نظامی دفاعی ژاپن را منهدم کرد و پس از آن پایگاه‌های نظامی خود در ژاپن را احداث و ژاپن را وابسته امنیتی خود کرد؛ بدین معنا اساساً ما با چیزی به عنوان ژاپن مستقلی پیشرفته مواجه نیستیم! شاید برای مخاطب این یادداشت جالب باشد که بدانند ۱۲۰ پایگاه نظامی آمریکایی در ژاپن هست که از این تعداد در ۸۱ پایگاه فقط آمریکایی‌ها حضور دارند و مابقی شامل دوازش ژاپن و آمریکا هستند و جالب‌تر اینکه با وجود اعتراضات و تظاهرات گسترده مردم ژاپن علیه حضور این پایگاه‌های نظامی آمریکایی در ژاپن، نه تنها دولت این کشور نمی‌تواند آمریکایی‌ها را بیرون کند، بلکه اجازه طرح این موضوع را هم ندارد و از سوی دیگر آمریکایی‌ها هم با حضور نظامی، قدرت سیاسی امنیتی شان را اعمال می‌کنند و از این بالاتر؛ در دوره ریاست جمهوری اول ترامپ، خواستار دریافت هزینه این «تأمین امنیت تحمیلی» هم شدند.

بیا باید به مطالعه موردی آلمان بپردازیم. آلمان با دست فرمان آمریکا از سی سال پیش نیروگاه‌های هسته‌ای خود را از بین برد و به سرغ مصرف گاز برای تولید برق رفت. با کاهش استفاده از انرژی هسته‌ای در دو دهه گذشته، اتکالی آلمان به منابع انرژی روسیه افزایش یافت. تقریباً تمام صنایع سنگین کشور به گاز طبیعی متکی شد؛ همان‌طور که حدود نیمی از خانه‌های آلمانی برای منبع گرمایش خود متکی به گاز هستند و روزی ۵۰ میلیون متر مکعب گاز مورد نیاز آلمان از روسیه تأمین می‌شد. با نزاع بین روسیه و اوکراین و قطع شدن خط لوله نورد استریم که مسیر انتقال گاز طبیعی دریایی در اروپاست و با گذر از زیر دریای بالتیک گاز را از روسیه به آلمان می‌رساند؛ حالا آلمان سه سال است که رشد اقتصادی منفی را تجربه می‌کند و حالا پس از سه سال، آمریکا هم با روسیه بر سر اوکراین به تفاهم رسیده است و متضرر اصلی ماجرا آلمانی است که دیگر امکان شیفیت مجدد روی تأمین انرژی از نیروگاه‌های هسته‌ای را ندارد. اینکه ژاپن به پای میز مذاکره و توافق نشست و پس از آن ژاپن توسعه یافته شد، همان قدر رؤیافروشی است که بگوئیم تمکین داوطلبانه قذافی به حذف امکانات نظامی و تأسیسات هسته‌ای، موجب حفظ امنیت ملی لیبیایی‌ها شد. اگر تاریخ را دقیق بخوانیم و چیزی از آن را برای خلق رؤیای توهمی مان سانسور نکنیم می‌بینیم که لیبی در قالب توافقی‌های بین‌المللی به صورت داوطلبانه ظرفیت‌های دفاعی و هسته‌ای خود را حذف کرد؛ اما دست آخر نه تنها آمریکا به تعهداتش مبنی بر رفع تحریم‌های لیبی تن نداد؛ بلکه ناتو در ۲۰۱۱ به این کشور حمله کرد و حتی انگلیس که طبق همان توافقات بین‌المللی متعهد شده بود در صورت حمله احتمالی به لیبی، امنیت این کشور را تضمین کند؛ از جمله کشور‌های ائتلاف و مشارکت‌کنندگان در حمله به لیبی شد. حالا البته بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، به صراحت گفته است که «توافق با ایران مشابه‌الگوئی لیبی توافقی مطلوب خواهد بود» و نه مدل ژاپن وابسته برایش قابل تحمل است و نه آلمان درگیر با بحران انرژی!

نظر به این نگاه نتانیاهو می‌توان سفیدشویان آمریکا و رؤیافروشان در باب مذاکره را سخنگویان جریانی دانست که تلاش می‌کنند سناریوی خلع سلاح داوطلبانه و از بین بردن پشتوانه‌های امنیت ملی ایران را تئوریزه کنند؛ مسیری که پوسته و ظاهر مسالمت‌آمیز دارد ولی در واقع مسیر تضعیف ساختار بازدارندگی و پذیرش حذف امنیت ملی را به ایران می‌دهد.

عدم طرح این رؤیاهای غیرواقعی از این جهت اولویت دارد که حال حتی در هیئت حاکمه آمریکا هم تصور جمع کردن امکانات هسته‌ای ایران وجود ندارد و آن‌گونه که در رسانه‌ها آمده است، در دور اول مذاکرات طرف آمریکایی نه پیشنهاد جمع کردن تأسیسات هسته‌ای را طرح کرده است و نه موضوع احتمال حمله نظامی به ایران را روی میز گذاشته است و اینکه در داخل کسانی این را طرح کنند که ابزارهای قدرت را برای برداشتن سایه جنگ از کشور معاوضه کنیم؛ غلط اندر غلط است و تنها پالیسی که به طرف مقابل صادر می‌کند این است که می‌شود مسیرهای دیگری را هم در مورد ایران رفت؛ چنانچه آمریکا در سده اخیر بیش از ۶۰ بار از الگوهای مختلف کودتا، وابسته‌سازی، جنگ و... در مواجهه با دیگران بهره برده است.

آیا قلم نگارنده در رد مذاکره و توافق است؟ قطعاً خیر! هر مسیری که بتواند به استیفای حقوق و منافع ملی کشور بینجامد بایستی طی شود و در این مسیر حتماً نگارنده و همه ملت ایران پشت نیروهای مذاکره‌کننده ایران می‌ایستند، چنانچه مسیر مذاکره و توافق هم مسیر جدید و تازه‌ای نیست و اتفاقاً توافق باید از نقطه‌ای شروع شود که طرف مقابل حقوق تثبیت شده ایران را به رسمیت بشناسد و امکان استفاده از آن محقق شود. به عبارت دیگر باید تمامی تحریم‌ها به صورت عملی لغو شود به گونه‌ای که ماقدرت راستی آزما می‌آن را داشته باشیم و اثرات واقعی آن در چرخه اقتصادی کشور ملموس شود. این تلاش دیپلماتیک و حمایت ملی از تیم مذاکره‌کننده اما به صورت همزمان باید نسبت به ایجاد توهمات اجتماعی، رؤیافروشی، آدرس‌های غلط و سفیدشویی هم ایستادگی صورت بگیرد و باید در برابر آن مستدل و مستحکم ایستاد.

رئیس دانشکدگان حکمرانی، دولت و نظام اداری در گفت وگو با «فرهیختگان» خبر داد

تأسیس اندیشکدهٔ حکمرانی دانشگاه آزاد در بهار ۱۴۰۴

۴

«فرهیختگان» گزارش می‌دهد

دود پتروشیمی دوباره در حلق میانگاله

۸

حکم ۲۱ سرپرست دانشگاه تأیید شد؛ اما خبری از تهران، علامه و خوارزمی نیست

بلا تکلیفی دانشگاه‌های بزرگ ادامه دارد

۳

چه جهان کوچکی دارید!

رادیکال‌های داخلی از جمله برخی نماینده‌های مجلس
و اپوزیسیون خارجی در برابر مذاکرات، برخوردی عجیب دارند

۷

خوش خیالی ممنوع!

«فرهیختگان» بررسی می‌کند، اگر با فرایند

مذاکرات اخیر، واقع‌گرایانه برخورد نشود

چه خطرهایی پیش روی کشور خواهد بود؟

۷

«فرهیختگان» مالکیت و اقتصاد سیاسی چند سکوی مشهور را بررسی می‌کند

شجره‌نامهٔ مالکان پلتفرم‌ها

۱۳

حکم ۲۱ سرپرست دانشگاه تأیید شد؛ اما خبری از تهران، علامه و خوارزمی نیست

بلا تکلیفی دانشگاه‌های بزرگ ادامه دارد

۳